

Een woord tot de sociaal-democratische arbeiders

Het komt ons voor, dat het gewent is, naar aanleiding van het opnieuw opnemen van de krijgsvieringen in Indonesië, te pogen een gesprek te hebben met hen, die wij kortweg hierboven aanduiden als sociaal-democratische arbeiders; maar waarom der wij eigenlijk veel meerderen willen verstaan. Het is onze bedoeling te spreken tot allen wier gezindheid, of traditie oorzaak zijn van een gehechtheid aan de Partij van de Arbeid. Zij, die nog lid zijn van die partij, zowel als degenen die b.v. bij verkiezingen op haar stemmen. Wij twijfelen er niet aan, neen, wij weten het zeker, dat velen van hen ontevreden, ja verontwaardigd zijn over de verantwoordelijkheid die ministers, leden van die partij, en ja, ook de volledige kamerfracties op zich hebben genomen met betrekking tot de in Indonesië opnieuw ontzettende koloniale oorlog. Het is niet onmogelijk, dat sommigen deze laatste uitdrukking reeds te ver gaat. Maar wij hechten er aan de dingen bij hun werkelijke naam te noemen. Reeds wanneer wij uitgaan van de door de Nederlandse regering uitgesproken motieven, dan is de uitdrukking „koloniale oorlog“ volkomen op zijn plaats. Drie eeuwen heeft het Nederlandse kapitalisme in Indonesië land en volk geëxploiteerd. Zijn uitbuiting van de Indonesische massa's is schrikbarend geweest. Om het op kapitalistische wijze uit te drukken: duizenden miljoenen guldens vloeiden als baten naar het kleine land aan de Noordzee. De vele verzezen troste paleizen in alle lustoorden van dit landje zijn daarvan een beschamend getuigenis. En de cultures en bedrijven, die Nederland in het grote eilandrijk „tot stand bracht“ zijn evenzeer betaald uit die duizenden miljoenen guldens, die door de arbeid en uitbuiting van de Indonesische massa's werden „gewonnen“. Het gezag dat Nederland daar in het verleden uitoefende, is gebaseerd op koloniale onderwerping. Wanneer de Nederlandse regering de krijgsvieringen opnieuw deed aanvangen, omdat de massa's in de Republiek Indonesia dat opgeroepen niet willen erkennen, dan kan men het ontstaan van het kapitalistische koloniale gezag, niet buiten beschouwing laten, en een zelfs alleen om deze reden begonnen militaire actie is dus een koloniale oorlog. Laten wij zeggen wat is, want alleen zo, sociaal-democratische sympathisanten, verkrijgt Uw afkeuring en ergernis over de rol van de Partij van de Arbeid werkelijke inhoud. Stellen wij dus vast, dat deze partij haar steun verleend heeft en verantwoordelijk is voor een koloniale, imperialistische oorlog.

Wij begripen Uw verontwaardiging, maar wij weten ook, dat u de oorzaken zoekt in veel te kleine feiten. Stemmen, die wij beluisterden, spraken er van dat de partij zich te veel op sleptouw liet nemen door de Katholieke Volkspartij (K.V.P.), dat de partij nog te zwak was om de regeringsverantwoordelijkheid op zich te nemen, enz. Zou dit waar zijn, dan lag de conclusie voor de hand, dat het meest nodige de versterking van de invloed van de partij zou zijn. Het spreekt vanzelf, dat juist diegenen, die nu verantwoordelijk zijn voor de oorlogsdaden, tegen een dergelijke opvatting geen enkel bezwaar zullen hebben. De vraag echter moet bij U rijzen, of indien het onwaarschijnlijke zou worden verwezenlijkt, indien werkelijk deze partij door de gebeurtenissen een volgende maal versterkt uit de parlementsverkiezingen te voorschijn zou treden, zij dan sociaalistischer, meer anti-kapitalistisch zou handelen. Tot nu toe hebben wij allen steeds ervaren, dat in de ontwikkeling van dit kapitalisme en bij het groeien van de sociaal-democratische partijen hun „verantwoordelijkheidsgevoel“ voor de orde-toenamen en de leiders zich nationaler en kapitalistischer gingen gedragen. Wij willen in dit verband herinneren aan de verontwaardiging die de Duitse sociaal-democratie destijds, ook in

Nederlandse arbeiderskringen opwekte, toen zij de bouw van pantserkruisers in haar parlementair werk aanvaardde. Pantserkruisers, socialisten werden zij smadelijk genoemd. En juist deze partij had in het Duitse parlementaire leven van het Weimar-Duitsland zo een grote macht. Hoe zouden we nu de socialisten van de Nederlandse Partij van de Arbeid moeten noemen?

- o -

Neen, laten wij de oorzaken niet teveel zoeken in kleine kwesties, waar het probleem zoveel dieper ligt. Wat ons in het bijzonder opvalt is, dat de Nederlandse arbeidersklasse zelf zo passief is. En meer, het valt niet te loochenen, dat de politiek van de Nederlandse bezittende klasse ver doorgevoerd is onder de arbeiders. Onze positie achten wij teveel verbonden met dit stelsel. Ook veel arbeiders gaan uit van de gedachte, dat „wij Nederlanders“ wel willen praten met de Indonesiërs, dat „we niet-onredelijk zijn“, maar dat de Indonesiërs onhandelbaar zijn. „Onze nationale belangen“ kunnen toch niet weggecijferd worden.

Hier ligt een belangrijk deel van het probleem. Zoals destijds de Duitse sociaal-democratie, is ook de Nederlandse Partij van de Arbeid een nationale partij en ook de Nederlandse arbeiders zijn, bevorderd door de oorlogsjaren die achter ons liggen bovendien, nationaalistisch georiënteerd. In het algemeen is onze redenering niet socialistisch, uitgaande van het bestaan van klassen en klassenstrijd, maar nationaal en gebaseerd op kapitalistische, economische belangen, en toch zijn die laatste de onzen niet. Dit is natuurlijk niet een eigenschap van de Duitse en de Nederlandse arbeiders alleen. Neen, zodra een land zijn kapitalistische belangen, politiek en ideologisch gaat formuleren en verdedigen, dan gaat daarvan ook invloed uit op de arbeidersklasse van dat land. In het verleden heeft dat ook daarom sterk gewerkt, juist omdat de opkomst van de moderne arbeidersbeweging plaats vond in een nationaal in opkomst zijnd kapitalisme. Verbeteringen in de sociale positie van de arbeidersklasse hielden zeer nauw verband met de economische positie van het nationale kapitalisme en de ontwikkeling van de burger-

lijke staat bracht mee, dat de verbetering van die sociale positie van de arbeiders veelal door middel van wetgevende arbeid werd bereikt. Zo is de arbeidersklasse sterk met nationalisme geïnfecteerd geworden. Dit nationalisme verzwakte echter het klasse-inzicht en daarmee de internationale solidariteit van de arbeiders. Dit openbaart zich ook nu weer. Deense arbeiders, in dit geval nationaal, niet beïnvloed, tonen neiging arbeid te weigeren voor het oorlogszuchtige Nederlandse kapitalisme en hetzelfde merken wij op bij Australische arbeiders. Maar de Nederlandse arbeiders laten verstek gaan. Hun eigen kinderen zijn naar het oorlogsfrent gevoerd. De regering beslist over ons, zonder dat ons eigen oordeel wordt gevraagd, de partijen staan achter de regering en wij missen de kracht te getuigen, missen de kracht de koloniale oorlog te bestrijden. Onvoldoende klasse-inzicht, in ons werkende en door de heersers gepropageerde nationale sentimenten, zijn oorzaak van onze domheid en lafheid.

- o -

Daarbij komt, dat de hierboven aangeduide ontwikkeling van het kapitalisme en de arbeidersbeweging veroorzaakt hebben, dat wij als arbeiders steeds meer de opvatting zijn los gaan laten, dat de arbeiders zelf hun strijd voeren. Wij zijn gaan geloven, dat de partij en de parlementsfracties, de leiding van de vakbeweging en de vertegenwoordigers in conferenties en instituten voor de sociale wetten de strijd voor ons voeren. In werkelijkheid zijn zij, in een periode dat de staat en de gehele organisatie van het kapitalisme voortdurend dringen naar een verlag van de levensstandaard van de arbeidersklasse, tot krachten geworden, die dit geleidelijk en onder discipline van de arbeiders aanvaarden en helpen doorvoeren. Onder de tegenwoordige kapitalistische verhoudingen moet de heersende klasse die verlag van de levensstandaard der arbeiders ook doorvoeren. Zoals in het vorige tijdvak voor het kapitalisme de doorvoering van sociale bepalingen mede als belang van de gehele orde kon worden gezien, zo is thans afbraak en aanpassing op de dagere. Parlementaire politiek en sociaal overleg krijgen echter daardoor voor de arbeiders een totaal ander karakter. Deze ervaringen zullen de arbeiders los moeten maken van de tot dusver gevolgde politiek. De arbeidersklasse zelf zal, zich bevrijdend van nationalisme en parlementaire politiek, de weg van de massale, internationale klassenstrijd moeten vinden. De teleurstelling van de sociaal-democratisch georiënteerde arbeiders kan niet worden overwonnen door een versterking van de oude partijen. Deze teleurstelling moet uitgroeien tot het besef, dat de oude waarheid, dat de bevrijding van de arbeidersklasse alleen het werk van haarzelf kan zijn, opnieuw en dieper zal moeten worden doorleefd en betracht. De strijd tegen de koloniale oorlog kan ook alleen van dit principe uit worden gevoerd. Zonder ook maar een ogenblik de illusie te hebben, dat met deze beschouwing sociaal-democratisch georiënteerde arbeiders direct en ten volle zullen inzien welke consequenties dit alles inhoudt, die immers een volslagen omstelling in hun denken betekenen moet, spreken wij de hoop uit, dat het mag bijdragen tot nieuwe bezinning.

Geef niet in de eerste plaats de schuld aan Uw partijleiding. Zeker, zij is schuldig. Maar het hele oude organisme van de moderne arbeidersbeweging is ongeschikt geworden voor de strijd van nu. Schuldig zijn wij allen, wanneer we het niet de moeite waard achten over deze problemen te denken en te discussiëren. Schuldig zijn wij allen, wanneer we de nieuwe wegen niet opgaan. Schuldig zijn wij allen, zelfs met onze teleurstelling en verontwaardiging, wanneer we niet pogen als internationalistische klassenstrijders aan het klassefront der arbeiders, zich uitstrekkende over de gehele wereld, van Europa tot Indonesië, mede te bouwen.

8 JANUARI 1949

PRIJS 12 CENT

9e Jaargang No 2

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgiro 168797 te A'dam

De geleide economie en de arbeidersbeweging

In een vorig artikel („Het Marshallplan en de geleide economie“, Sp. 18 Dec.) hebben we uiteengezet, hoe de z.g. wederopbouw van Europa onder leiding van Amerika gepaard gaat met een systeem van staatsbemoeïing, dat zich vooral in Europa doet gelden, maar ook in Amerika zelf niet ontbreekt. Meer en meer krijgen de diverse staten, zoal niet het bezit dan toch de controle over grote delen van het economische apparaat in handen. Zij regelen in- en uitvoer, beheersen de distributie der grondstoffen, treden op met loon- en prijsregelingen, houden toezicht op de distributie der goederen en, vooral ook op het bedrag en het gebruik der winsten. Dit stelsel is in het ene land tot groter ontwikkeling gekomen dan in het andere, maar in alle landen van het Westen bestaat het en breidt zijn invloed uit.

Een dergelijk systeem van staatsbemoeïing bestond in tal van landen ook vóór de Tweede Wereldoorlog. Maar langzamerhand is zijn karakter toch wezenlijk veranderd. Vóór de Tweede Wereldoorlog hadden de staten nog veel meer van hun vroegere nationale zelfstandigheid bewaard en waren zij nog niet in die mate van Amerika afhankelijk als thans. De staatsbemoeïing had toen vooral ten doel de nationale economie tegen de gevolgen van de wereldcrisis te beschermen. Thans kan nergens van een nationale economie meer worden gesproken en het staats-toezicht is eenvoudig geworden tot een onderdeel van een stelselmatige regeling die alle landen van het Westen omvat. Het streven naar economische zelfstandigheid voor een enkel land, zoals dat de periode voor de Tweede Wereldoorlog in zekere mate kenmerkte, is nu geheel onmogelijk geworden. Daarvoor in de plaats is getreden de organisatie van een wereld-economie onder Amerikaanse leiding, waarin de z.g. nationale staten als slechts afhankelijke onderdelen zijn.

Met de nationale zelfstandigheid is het dan ook voor goed gedaan. Het Marshall-

plan en het Atlantic-pact zijn niets anders dan de uitdrukking van dit tot één vergroeiende der Westelijke wereld. Tegenover deze wereld staat natuurlijk het door Rusland beheerste blok, met een andere, maar zeker niet minder straffe interne organisatie. Elk land ter wereld is thans gedwongen zich bij een dezer bloks in te delen.

De vereniging van een zo groot aantal sterk uiteenlopende gebieden in één enkele economische en daardoor ook politieke eenheid is echter maar niet zo ineens mogelijk. Een dergelijke gelijkgeschiktheid stuit op allerlei moeilijkheden, die niet alleen voortkomen uit de onwil om de oude, nationale zelfstandigheid prijs te geven, maar die direct in de sociale verhoudingen der diverse landen wortelen. Reeds een beschouwing van de verhoudingen in Europa en in Amerika zelf maakt dit terstond duidelijk. Veel duidelijker zal het straks nog worden, wanneer we de Aziatische problemen in onze gezichtshoek gaan betrekken. In dit artikel willen we ons voornamelijk met Europa bezig houden.

Het denkbeeld van de „geleide economie“, d.w.z. het stellen van de nationale productie en distributie onder staats-toezicht, eventueel aangevuld met het nationaliseren van bedrijven in sommige gevallen, is voor Europa natuurlijk niet nieuw. Het ligt geheel in de lijn van het verwaterde en misvormde „socialisme“, zoals dat door de sociaal-democratische partijen wordt voorgestaan. De grote invloed, die de sociaal-democratie door haar vakverenigingen, nog steeds over de arbeiders kan uitoefenen, is daarbij van de grootste betekenis. Want de doorvoering van de geleide economie is slechts dan mogelijk wanneer het belangrijkste van alle elementen der productie, de levende arbeidskracht, door de staat wordt beheerst.

Wanneer in een onder sociaal-democratische leiding of invloed staande staat

de vakverenigingen tot gehoorzame agenten van de staatwil zijn geworden, zijn de arbeiders zelf hieraan automatisch ook onderworpen, tenzij hun tegenstand zo grote vormen aanneemt, dat het tot een volledige breuk met de oude organisaties komt. Hoe lang het kan duren, eer een dergelijke breuk tot werkelijkheid wordt, weten we uit ervaring.

De sociaal-democraten zijn echter niet de enigen, die streven naar een dergelijke beheersing der massa's. Ze hebben twee ernstige concurrenten, in de Katholieke Kerk en in de Stalinisten.

De Katholieke Kerk, wier macht zich over Zuid-Europa tot in Nederland uitstrekt, mag als factor in de beheersing der massa's zeker niet worden onderschat. Ook al is haar aanhang onder de arbeiders vermoedelijk kleiner dan die der sociaal-democratie, zij heeft het voordeel dat zij haar aanhang door veel primitievere gevoelens en daardoor veel intenser aan zich bindt, terwijl zij bovendien een veel gemakkelijker middel is om de klassetegengstellingen te helpen verdoezelen. Dit laatste is in de organisatie van de geleide economie, die nog steeds kapitalistisch is, een reusachtig voordeel. Wanneer onder de druk der toenemende nood de klassenstrijd zich toespitst, komt de sociaal-democratie onvermijdelijk in een tweeslachtige positie, waarin zij zich weliswaar tegen de arbeiders keert, maar met te grote aarzeling, om volkomen doeltreffend te zijn. De Katholieke kerk daarentegen verworpt positief de klassenstrijd. In een kritieke situatie kan zij zonder enige beperking optreden als verdediger van „recht en orde“. Zo blijft zij steeds als reserve-macht op de achtergrond staan, om in geval van nood de leiding geheel en al aan zich te trekken. De met haar verbonden politieke bewegingen; zoals die van Franco of van de Gaulle moeten natuurlijk in zeer sterke mate gebruik maken van materiële en geestelijke terreur, om de arbeiders in voldoende mate te kunnen bedwingen. Het is echter de massa-organisatie der Katholieke Kerk die hen daartoe in staat stelt.

De andere grote concurrent der sociaal-democratie, de Stalinistische Partij heeft natuurlijk ten doel West-Europa bij het Oost-Europese blok in te schakelen. Voor de doorvoering der geleide economie on-

Kris-kras en kruimeltje

Zaterdagavond 18 December.

Duizenden gezellige Hollandse huiskamers stemmen af op de K.R.O., met z'n inderdaad zeer geestige „Negen heit de klok“. Dit keer een tikje ernstig in het teken van het naderende Kerstfeest. Maar Kris, Kras en Kruimeltje brengen met gezonde humor de vrolijke noot.

„Daar zitten we weer!“ zeggen Kris en Kras. En Kruimeltje piept er achter aan: „En nog steeds zonder vrede“, waarop de oude mannetjes:

„Ja, ja, maar toch nog zonder oorlog.“

En de tienduizenden in de warme gezellige huiskamers — we lachen of glimlachen en schenken een lekker kop thee of koffie.

Dit keer sloeg Kruimeltje de plank mis.

Om elf uur behuisteren we een regeringsverklaring, gevat in schone en ernstige woorden, in keurig glad gestreken zinnen.

En ik denk: zou het al begonnen zijn? Net als bij de Duitsers, die verrassingen bewaren tot het weekeinde... eerst toeslaan... dan een verklaring??

Zondagochtend 8 uur. Dezelfde schone verklaring, gevolgd door de mededeling, dat Zaterdagmiddag 5 uur de politieke, militaire actie begonnen is. En zo vergist Kruimeltje zich.

Zij had moeten zeggen: „Hé, hé, daar zijn we weer, met ons Kerstfeest en een koloniale oorlog.“

der Amerikaanse leiding vormt ze dus een vijandig en gevaarlijk element.

Terwijl deze drie grote machten om de beheersing der massa's strijden, voltrekt zich de organisatie der economische „opbouw“ en van de uitbuiting der massa's. De arbeiders ondervinden dag in dag uit, hoe de wapenstilstand niet alleen niet de verwachte vrede, maar ook niet de welvaart heeft gebracht. De dreiging van de Derde Wereldoorlog wordt steeds zwaarder en dreigender en zijn voorpostengevechten in het Nabije en Verre Oosten breiden zich steeds meer uit. Legers worden opgebouwd, de bewapening verslindt miljarden, terwijl voor de arbeiders de noodtoestand van levensmiddelen-schaarste, textiel- en woning gebrek en niet te vergeten het afsjakkende werk, blijft bestaan. Tot nu toe is de reactie van de arbeiders op deze toestand nog slechts zeer beperkt geweest. Wel hebben in tal van landen, met name in Frankrijk, bewegingen van grotere of kleinere omvang plaats gevonden, maar deze bewegingen verliepen nog in zeer sterke mate onder de controle van de Stalinisten en kunnen dus nog niet worden opgevat als een bewijs dat de arbeiders tot zelfstandige strijd en machtsvorming zijn gekomen.

Uit dit feit mogen we echter niet de conclusie trekken, dat de arbeiders niet in staat zouden zijn tot zelfstandige bewegingen te maken. Wat hierbij op het ogenblik nog het meest in de weg staat zijn de geestelijke remmingen, die een erfenis zijn van de bloeiperiode van de oude arbeidersbeweging. De arbeiders doorzien over het algemeen nog niet de nieuwe positie waarin ze na de Tweede Wereldoorlog zijn gekomen, ze begrijpen niet de rol die de sociaal-democratie is gaan spelen in de geleide economie en die deze beweging rechtstreeks aan de zijde van de klassevijand plaatst. Ze zien in de sociaal-democratische parlementsleden en ministers, in de vakverenigingsleiders, nog altijd hun vertegenwoordigers, hun afgevaardigden, die ze misschien in sommige gevallen van „verraad“ zullen beschuldigen, maar die toch hun vertegenwoordigers blijven. De arbeiders laten zich nog teveel beheersen door de vanzelfsprekende waarheid, dat de welvaart der arbeidersklasse alleen kan worden verwezenlijkt wanneer de productie wordt hersteld, maar zij zien daarbij over het hoofd, dat in de tegenwoordige fase van het kapitalisme een herstel der productie het oorlogsen onderdrukkingssysteem het oorlogsen meer versterkt dan de „welvaart“ der arbeidersklasse. Zo helpen de arbeiders over het algemeen geduldig en gewillig mee aan de „wederopbouw“ — aan het smeden van hun eigen ketenen. En waar het inzicht in de werkelijke verhoudingen begint door te breken, daar staan de Stalinisten onmiddellijk klaar om dit beginnende inzicht in hun richting om te buigen en er misbruik van te maken voor de eigen machtspolitiek.

De arbeidersklasse kan alleen leren uit ervaring. Voor revolutionairen mag het schijnen, alsof deze ervaring thans meer dan voldoende moest zijn om sociaal-de-

Vervolg op pag. 3, 3e kolom

Indonesië en de Veiligheidsraad

In de Veiligheidsraad is veel gesproken over de indonesische kwestie. Maar evenals bij wijlen de Volkenbond, is het ook hier veel geblaat, weinig wol. Bij de behandeling van de indonesische kwestie is nog eens duidelijk gebleken, dat een internationaal lichaam, gevormd door verschillende staten, met verschillende belangen, niet bij machte is, de wereldorde te bevorderen. De belangen der verschillende deelnemers lopen zo ver uiteen, dat er van samenwerking geen sprake kan zijn, doch alleen maar van een onderlinge strijd om ieder voor zich, uit een bepaalde situatie de meest mogelijke voordelen te halen.

In dat licht bezien, behoeft het ons niet te verwonderen dat de Veiligheidsraad niet bij machte is geweest om de militaire actie der Nederlanders te doen stoppen. Goed, ze heeft na de eerste regeringsverklaring van de Nederlandse vertegenwoordiger, Nederland het bevel gegeven het vuur te staken. Ze heeft bevolen dat de Republikeinse leiders in vrijheid gesteld moesten worden. Maar maatregelen om Nederland te dwingen die bevelen ook na te komen, werden niet genomen. Zelfs toen op Woensdag 29 Dec. de Nederlandse vertegenwoordiger in de Veiligheidsraad verklaarde, dat het vuur op Java pas op 31 Dec. en op Sumatra enige dagen later zou worden gestaakt, was er geen

enkele deelnemer die voorstelde om maatregelen tegen de Nederlandse regering te nemen. Engeland noemde de verklaring zelfs bevredigend. En dan te bedenken, dat aan de Nederlandse verklaring werd toegevoegd, dat optreden tegen individuele of collectieve ordeverstoorders noodzakelijk zou blijven. En onder ordeverstoorders worden natuurlijk allen begrepen die niet zonder strijd het koloniale juk weer op de schouders nemen en natuurlijk alle Republikeinse legeronderdelen, die nog doorvechten. Hier werd dus openlijk verklaard, dat Nederland het bevel van de veiligheidsraad niet had opgevolgd en ook niet zou opvolgen, zij het in minder duidelijke bewoordingen. Daarna werd de vergadering van de veiligheidsraad zonder meer verdaagd tot 6 Jan. in Lake Success.

Uit dat alles blijkt dus overduidelijk, dat de Veiligheidsraad in z'n geheel niet bij machte is om de orders die ze geeft, ook te doen uitvoeren.

Doch tevens blijkt ons inziens uit dat alles, dat ook het machtige Amerika er geen belang bij heeft dat de militaire actie der Nederlanders vroegtijdig zou worden stopgezet. Was dat wel het geval, dan achten wij Amerika zeer goed in staat om met z'n economische macht, Nederland te dwingen de belangen van Amerika niet te doorkruisen. Dat Amerika daartoe in

staat is bewijst z'n aandeel in de interne aangelegenheden van Italië, Griekenland en Turkije. Zo op het eerste gezicht, speelt Amerika ten opzichte van Indonesië dus een onduidelijke rol. Aan de ene kant verklaart ze, dat ze de Indonesische Republiek als een vriend beschouwt en zal blijven beschouwen en neemt ze de Republikeinse leiders in bescherming en anderzijds doet ze niets om te verhinderen dat Nederland de Republiek bezet en het Republikeinse leger liquideert, voor zover dat mogelijk is althans. En inderdaad geloven wij dan ook, dat de liquidatie van het Republikeinse leger, Amerika welgevallig is. Dat leger immers was een machtsfactor op zichzelf en bleek niet bereid zich aan de spelregels, vastgesteld door de Republikeinse en Nederlandse onderhandelaars te onderwerpen. Vermoedelijk houdt dit daarmede verband, dat de Indonesische revolutie niet alleen een nationalistisch maar ook een sociaal karakter had. En die sociale krachten in de Republiek bleken te sterk te zijn om door de leiders zonder meer op zij te worden gezet. Daardoor kon het ook plaats vinden, dat de toezegging, gedaan door de Republikeinse leiders bij de eerste onderhandelingen, dat de bezittingen van buitenlanders aan de rechtmatige eigenaars terug gegeven zouden worden, onuitvoerbaar bleken te zijn. De uitvoering van die toezegging is als zovele concessies, afgestuit op de onwil van de bevolking, die de bedrijven en plantages mede beheerde. Het is dus be-

grijpelijk, dat zo'n sociale ontwikkeling evenmin in het belang van Amerika als van Nederland is. Daar tegenover staat, dat een herstel van het vooroorlogse koloniale bewind ook geen onverdeeld voordeel voor Amerika is. De grote winsten van een koloniale uitbuiting zouden dan grotendeels Nederland weer ten goede komen. Daarom kan Amerika ook niet zonder meer achter de Nederlandse militaire actie gaan staan en de Republiek verwerpen. Ons inziens zal Amerika er op aan sturen om in Indonesië een nationale kapitalistische opbouw met Amerikaanse hulp mogelijk te maken. Dan kan het helemaal geen kwaad als de krachten die zo'n kapitalistische opbouw in de weg staan, eerst door een Nederlandse militaire actie vernietigd worden.

De leiders die echter bewezen hebben, tegenover het Nederlandse kapitalisme handelbaar te zijn, kunnen nog wel eens bruikbaar zijn voor het Amerikaanse streven en moeten dus in bescherming worden genomen. De toekomst zal aantonen in hoeverre onze zienswijze juist is.

In elk geval is het wel duidelijk dat de Indonesische bevolking in z'n werkelijke vrijheidsstreven, niet op de steun van Amerika behoeft te rekenen. Slechts het internationaal solidariteitsgevoel en een internationaal optreden der arbeidersklasse kan een einde maken aan alle uitbuiting, zowel aan die van de Europese arbeiders als aan die van de gekleurde volkeren.

DE „HELD“ VIRULY

De Aziatische wereld, in oprechte verontwaardiging over de vernedering haar Indonesische broeders aangedaan, door de geweldspolitiek der Nederlandse regering, poogt deze politiek te ondermijnen. Het meest voor de hand liggend middel daartoe, is het wapen van de boycot. Een ieder, die zich solidair voelt met de Indonesiërs, en daar toe behoren natuurlijk ook pacifisten en antimilitaristen, juicht het toe, dat tenminste ergens op de wereld tot daden wordt overgegaan. Deze actie behoorde in werkelijkheid ondersteund te worden door de Nederlandse arbeiders. Waar dit niet gebeurt, zal toch geen enkele pacifist of antimilitarist het in zijn hoofd halen deze actie te doorbreken. Dat dachten wij tenminste. Er zijn blijkbaar mensen, die daar anders over denken.

Gezagvoerder Viruly, die zich nog onlangs in de Palestijnse kwestie zo liet voorstaan op zijn pacifistische gezindheid en ook voor de oorlog o.a. door zijn welgering in militaire dienst bij de K.L.M. te treden, van zich liet spreken, heeft nu aangeboden, om de boycot van India te doorbreken en te trachten via Mauritius naar Indonesië te vliegen. Een aanbieding van onderkruiperswerk dus. Wij vragen ons af, wat Viruly bezielt. Zijn handelswijze laat het vermoeden opkomen, dat het pacifisme van hem nooit ernstig gemeend was, maar dat het om de publiciteit te doen is.

De heer Viruly moet als pacifist maar niet meer zo hoog van de toren blazen; hij wordt toch niet meer ernstig genomen. Ook hier geldt, hoor mijn woorden, zie niet naar mijn daden.

Vervolg van pag. 2, 1e kolom

mocratie en Stalinisten volledig te discreditieren. Maar we mogen niet vergeten, dat de ervaring waaruit de arbeiders kunnen leren slechts een concrete kan zijn. Pas dan, wanneer sociaal-democratie in hun actie in openlijke botsing komen met het directe streven van de arbeiders zal er van een definitieve breuk sprake kunnen zijn.

Thans is het nog niet zover. Het kapitalisme is nog bezig zich te organiseren en de arbeidersklasse is nog steeds zijn, misschien tegenstribbelend, maar over het algemeen toch gehoorzaamend werktuig. Waar en wanneer de breuk het eerste zal plaats hebben valt niet te voorspellen. Maar de tegenstelling tussen het kapitaal- en het arbeidersbelang spitst zich steeds meer toe en brengt de noodzaak van het conflict steeds naderbij. Eerst dan, wanneer de tegenstelling van de arbeidersklasse tot de machten van de oude arbeidersbeweging openlijk is geworden, zal blijken welke krachten er in de arbeidersklasse schuilen.

DE PUBIE OPINIE

redacteur Hiltermann met als opschrift **Republiek Djokja bestond niet**, dat is „het wezenlijk belangrijkste feit.“ Nou, wel gefeliciteerd, kerels, dan zijn we der toech zo! Een klein beetje gezeur met die vervelende Veiligheidsraad en dan zijn we, waar we wezen willen.

—o—

De supergeleerde Dr. Willem van Ravesteijn blijkt niet meer zo pro-Angelsaksisch te zijn, als tijdens de eerste wereldoorlog.

„De donkere burger van het Franse Rijk wordt tot op de huidige dag in Frankrijk geheel niet als een minderwaardig element behandeld, zoals met alle donkergekleurden in de Angelsaksische landen het geval is.“

„LOF VOOR NEDERLAND.“

Nederland heeft in zijn koloniale expansie steeds — of althans overwegend — meer het Franse dan het Engelse type vertoond. In Indonesië was er nooit sprake van die scherpe „Segregatie“ tussen bruin en blank, waarvan de Engelsen tot op de jongste dag in „hun“ Indië en elders en de Amerikanen in het eigen land „blijk geven“.

Hier is de tussenvoeging „of althans overwegend“ evenals het gebruik van het

woord „segregatie“ een schrijvers handigheid van Willem, maar ieder gewoon Nederlander weet, dat er in onze Oost wel is zo iets van Plantersmentaliteit geweest is, en dat iedereen, die maar een akelig klein beetje teveel bruin in z'n velletje had, of een verdacht dubbele naam, anders aangekeken en behandeld werd dan de raszuiveren. Geleerde journalisten barsten niet zo direct van een leugen.

—o—

Het Parool constateerde, dat de bevolking van Nederland op het ogenblik „MURW“ is, en alles wordt in het werk gesteld om het zo te houden. Zij, die murw moeten blijven, lezen niet zo veel meer over de rotzooi. Met lectuur zijn ze vaak niet meer te bereiken en het gevaar is groot, dat ze op straat en vooral in de bedrijven dingen horen, die de Firma Romme-Drees zouden kunnen schaden. En daarvoor hebben we dan onze Radio! Zelfs voor een bezet land is een Zendstation meer waard dan een koekebakkerswinkel, al verkopen ze in beide somtijds zoete broodjes.

—o—

In het Parool kwam een stukkie voor over een soort misplaatst heldendom van sommige onzer jongens in Indonesië, maar dat is ouwe kost, want hun vrienden heb-

ben die zoethouwerij al lang om 5 over acht thuis gekregen per „De gewone man“. Die Katholieke Man heeft al dadelijk gezegd, dat ie een moeder van zes kinderen, die der houthouden goed voormekaar heeft, veel heldhafter vindt dan welke meest dappere Indonesiaal. De Radio vertelt de zachtmoedigen, hoe verbazingwekkend fatsoenlijk onze soldaten heel voorzichtig Djokja hebben genomen. Later lees je van een enkel ongelukje, maar dat mag h'm niet drukken.

—o—

Bij het beluisteren van de Kerstgroet der Koningin struikelden we over een woord, dat ons als ex-Calvinist vreemd in de oren klonk. De tekst luidde als volgt: „Zij zijn allen in Gods hand en geen haar zal hun worden gekrenkt zonder Zijn weten.“ Wij meenden altijd geleerd te hebben: „zonder Zijn Wil“. Nieuwsgierig naar de vraag, of het uit de Bijbel aangehaalde de Almacht of de Alwetendheid betreft, hebben we Mattheüs 10 vers 29, 30 en 31 opgezocht, en zo viel ons oog ook op vers 28. Dat leek ons nou weer net geschikt voor Republikeinen: „Ende en vreest U niet voor de gene die het lichaam doodden, ende de ziele niet en konne doodden.“

Wij van Spartacus hebben de vaste overtuiging, dat nobit de ziel, de geest van verzet, gedood kan worden; zelfs niet met behulp van het geraffineerde middel RADIO.

WELNU, LATEN WE AANPAKKEN!

In het weekblad „De Vlam“ komt opnieuw een artikel voor, waarin de noodzakelijkheid wordt betoogd van meer samenwerking in de linkerhoek van de arbeidersbeweging. Wij menen dit te moeten zien als een voortzetting van het pogen, dat „De Vlam“ enkele maanden geleden ondernam en dat werd aangekondigd onder de titel „Nieuw Begin“. Reeds toen zijn wij ingegaan op deze kwestie. Het resultaat was helaas, dat we slechts van de zijde van „De Vlam“ een korte, hatelijke opmerking moesten incasseren. Toch was ons standpunt o.i. zeer objectief, vrij van wat men groeps- of partijzucht zou kunnen noemen. Het kwam hierop neer, dat wij ons bereid verklaarden met andere groepen besprekingen te voeren over de vraag hoe wij in Nederland kunnen komen tot een werkelijk nieuwe arbeidersbeweging. Spartacus heeft daaromtrent zijn opvattingen. Anderen vermoedelijk evenzeer. Waar wij uitgaan van de gedachte, dat een nieuwe arbeidersbeweging, die zich werkelijk baseert op de nieuwe verhoudingen in het kapitalisme, een beweging van de arbeiders zelf moet zijn, zal een dergelijke bespreking zich allereerst moeten bezig houden met de vraag: hoe dit kapitalisme is en hoe de nieuwe beweging van de arbeiders zal ontstaan en moeten groeien. Daarbij heeft zeker geen enkele partij of politieke formatie het recht zich op te werpen als het raam waarbinnen het nieuwe begin moet aanvangen. Wel kunnen al die politieke organisaties, die menen daaromtrent in de klasse iets te moeten propaganderen, met elkaar overleggen, in hoeverre samenwerking mogelijk is. En zeker acht Spartacus mogelijk, dat in gemeenschappelijke discussievergaderingen enz. gepoogd wordt elkaars standpunten beter te leren begrijpen, zich te verrijken door uitwisseling van gedachten, tot meerdere klaarheid en eensgezindheid te komen, om aldus de weg te banen tot een meer gemeenschappelijk politiek optreden. Door zodanig optreden kan aan het nieuwe bewustwordingsproces van de klasse krachtiger worden gewerkt, waardoor de groei naar de werkelijk nieuwe arbeidersbeweging wordt bevorderd. Maar

nogmaals, daarbij moet zich er zeker geen enkele van de samenwerkende groepen op laten voorstaan, dat dit alles onder haar naam of supervisie moet plaats hebben. Goed, wij zijn niet in onze wiek geschoten, dat „De Vlam“ wat uit de hoogte deed. Is het overleg mogelijk en achten ook anderen het gewenst, laten we de zaak dan eens aanpakken. Spartacus is bereid.

Onze bond zal zich deze dagen wenden tot verschillende andere groeperingen om een voorbespreking voor een dergelijk pogen te verkrijgen. Zij neemt dan dit initiatief, zonder enige bijbedoeling, zonder enig oogmerk van propaganda voor eigen organisme. Allen die bereid zijn mede deze poging te ondernemen, komen als gelijkwaardige geestelijke stromingen bijeen. Laten we eens aanpakken, eens proberen. Want inderdaad, de positie van de arbeidersklasse eist, dat we met elkaar al het mogelijke doen, haar te wekken uit de positie van duiding en strijdloosheid en daarvoor is het brengen van nieuw inzicht van buitengewoon grote betekenis.

WAT ONS OPVIEL!

Spartacus is helaas niet in staat alle gebeurtenissen, en wij denken in het bijzonder die inzake Indonesië, op de voet te volgen. Voor het ter perse gaan van dit nummer willen wij enkele persberichten in het licht van de schijnwerper zetten.

1. Nederland heeft zich dus niets aantrokken van de uitspraken van de Veiligheidsraad. De regering beweert de actie op Java op 31 December te hebben beëindigd en die op Sumatra binnenkort te zullen beëindigen. Zij heeft zich dus niet gehouden aan de korte termijn, door de Veiligheidsraad gesteld.

2. De Nederlandse regering heeft niet voldaan aan de eis van dit lichaam, om de republikeinse regeringsautoriteiten vrij te laten. Zij heeft zich alleen bereid verklaard daar later toe over te gaan, wanneer de Soekarno's beloven, zich niet tegen het Nederlandse opgezegd te keren. Duidelijk is, dat dit op een weigering neerkomt, om de onafhankelijke positie dier figuren te herstellen.

3. Minister Sassen bezit de moed, de Nederlandse bevolking wijs te maken, dat de onder deze omstandigheden door de vertegenwoordiger van de republiek in de veiligheidsraad uitgesproken woorden, dat de vijandelijkheden van de republieken tegen de Nederlandse troepen zullen voortduren, een republikeinse uitdaging van de Veiligheidsraad is.

4. Minister Drees en generaal Spoor hebben bij de jaarwisseling gesproken. Zowel de sociaaldemocraat als de sabelsleper hebben het onder de tegenwoordige omstandigheden dienstig geacht, bevolking en militairen, in hun koloniale gezagspolitiek te herinneren aan de tijd van de vestiging van de Nederlandse koloniale heerschappij. Drees sprak: „Het is, laten wij het juist in deze dagen met fierheid getuigen, het is wat waard om Nederland te zijn. Al nemen wij in de rij der volkeren niet meer de plaats in, die de Zeven Provinciën in de zeventiende eeuw bekleedden, over geheel de wereld getuigen onze scheepvaart en onze luchtvaart van de betekenis van ons land en de energie van zijn bevolking“. En Spoor gebruikte rechtsstreeks de woorden van de verwoester van Jacatra, J. Pzn. Coen, onze soldaten „hebben iets groots te doen“.

5. Pandit Nehroe, de minister-president van India, roept alle Aziatische regeringen bijeen, om het Indonesische probleem te bespreken. Hieruit valt af te leiden, welk een indruk de gebeurtenissen gemaakt hebben in geheel het, in nationale en sociale beroering verkerende, Verre Oosten. Straks vindt dat zijn weerslag tot in de houding van de imperialistische landen als Amerika en Engeland.

6. Uit Calcutta en Rangoon komen berichten over plannen tot vorming van vrijwilligerslegioenen. Uit alle delen van Java komen berichten omtrent oploeiende „Terreur“, aanvallen op ondernemingen, politiestations enz., alsmede aanslagen op planters en bestuursambtenaren.

Wordt het de Nederlandse arbeiders langzamerhand duidelijk, dat de bezittende klasse ons in een langdurig koloniaal conflict heeft gedompeld, onder het argument, dat nu maar eens in enkele dagen de orde zou moeten worden hersteld?

len niet langer meer zwoegen elk apart in 't enge huishouden, met als eindresultaat, dat onze jongens met zo eindeloze zorg en moeite groot gebracht, worden opgeofferd in Indonesië, of in West-Europa. Neen, wij willen arbeiden, nog veel langer, nog veel zwaarder, terwille van onze eigen socialistische arbeidersmaatschappij, zoals ook in Palestina gearbeid wordt, in gemeenschap, dat is met elkander, terwille van de opbouw ener nieuwe betere gemeenschap.

Als je het goed vindt Spartacus, wil ik mijn best doen, af en toe een ochtend vrij te maken, om nog eens te schrijven. Over die snijbootjes, misschien.

Want, als die VARA-vrouw ons wijze lessen geeft, moet ik altijd denken aan voor de oorlog toen Dr. Heyermans ons in Het Volk zijn wijze lessen gaf. Nou, dan moet je me horen praten tegen die radio, terwijl ik stof afneem of aardappelen schil. Maar zie je, Spartacus, schrijven en aardappelen jassen, dat kan niet gelijk. En daarom kom ik er nooit toe om voor jullie te schrijven.

Nou, tot een volgend keer, misschien. De groeten van m'n nog ongeschilde aardappelen en van mij.

Spartakine Verstellap

NOGMAALS VOOR DE VROUW

We laten weer een lezeres aan het woord, die ons een lange brief schreef naar aanleiding van hetgeen in de vorige nummers over dit onderwerp geschreven werd.

Schrijfster is van mening, dat de noodkreten gepubliceerd in het Parool niet komen van een categorie, die voor de oorlog haar tijd tea-end en winkelend doorbracht, maar van ernstige vrouwen, die voor haar huwelijk in het volle leven stonden, maar nu teruggedrongen zijn tussen de vier muren van haar huishouding. Zij vertelt ons, dat ze zelf in een dergelijke situatie leeft, en gaat dan verder:

„Of ik mij te goed acht voor dit laagbij-de-grondse werk? Ja en neen. Ik acht alle vrouwen daar te goed voor. Zowel de immer-slopende arbeidersvrouw, door de nood der tijden opnieuw gedwongen uit werken te gaan, als de intellectueel ontwikkelde vrouw der kleine middenstand, die der onderwijzers, leraren en ambtenaren. Er is beter en mooier werk te doen, dan het enge huishoudelijke werk, alleen maar voor eigen man en kinderen. Alle vrouwen moeten kunnen deelnemen aan

het maatschappelijk leven, tijd hebben tot het lezen van een goed boek, of het genieten van muziek en kunst. En toch acht ik geen enkele vrouw te goed voor strijken, dweilen, wassen, naaien. Neen, elk werk is een genot. Maar zowel voor de nimmer rustende vrouwen der kleine middenstand, als voor de zwaar zwoegende arbeidersvrouwen, biedt deze kapitalistische maatschappij geen uitkomst meer. Wij vrouwen zien geen kans meer rond te komen met een maandsalaris of weekloon. Vloerkleed en beddegoed kunnen niet vernieuwd, de lakens zijn mozaïekstukken van verstellappen, en alleen ten koste van je eigen gezondheid, kun je de kleren der kinderen nog een beetje knap houden.

Arbeidersvrouwen en de beter ontwikkelde vrouwen der kleine middenstand moeten elkaar niet smalend het woord „dametje“ toeroepen, en ook niet in vervelende radiolesjes vertellen, dat we geen snijbonen van f 1.— per pond moeten kopen. Ach, als we dit nog moeten leren van de radio..... Neen, samen moeten we tijd en gedachten vrijmaken, om te komen uit deze hel en te strijden voor een werkelijk socialistische maatschappij. Wij wil-

15 JANUARI 1949

PRIJS 12 CENT

9e Jaargang No 3

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgiro 168797 te A'dam

De positie van de Amerikaanse arbeidersklasse

Een vorige maal hebben we in het kort uiteengezet, hoe de ontwikkeling naar de geleide economie terugslaat op de Europese arbeidersbeweging. We hebben gezien, hoe in deze ontwikkeling de politieke beheersing van de arbeidersklasse door de staat noodzakelijk moet toenemen. De sociaal-democratische partij is voor deze beheersing het aangegeven instrument. Zo dringt deze partij in vrijwel alle landen in de ministeries door. Onder haar leiding worden de vakverenigingen opgenomen in de algemene staatsorganisatie. Voor de arbeiders krijgt daardoor de doorvoering van de geleide economie een socialistisch tintje. Terwijl de nood hen telkens dringt tot verzet, werkt de „socialistische“ invloed op de staat als een sterke rem, want het is voor de arbeiders niet gemakkelijk in deze staat hun klassevijand te herkennen. Oude tradities worden niet gemakkelijk gebroken en zeker niet tradities, die zijn verbonden aan de berinnering van strijd en offers van een gehele generatie. Toch moet onvermijdelijk het besef van de werkelijke toestand op de lange duur in de hoofden der arbeiders doordringen. Ook dit verbreken van de oude traditie kost offers en strijd en het proces van de vorming van nieuwe opvattingen, van het zich eigen maken van nieuwe strijdmethoden, is oneindig moeizaam. Maar toch voltrekt het zich, al gaat het dan ook langzaam en vol schijnbare terugslagen. Hier, in dit groei-proces van nieuwe strijdvormen, van nieuwe denkbeelden, ligt de toekomst van de arbeidersbeweging in Europa, een toekomst, die nog slechts uiterst langzaam gestalte begint aan te nemen, maar wiens ontwikkeling daarom niet minder gelijk, lang voordat hij voltooid is, worden doorkruist door een nieuwe wereld-ramp of door bloedige terreur worden onderdrukt. Wanneer dit gebeurt, komt de Europese arbeidersklasse voor weer geheel andere problemen te staan. Op het ogenblik willen we ons hiermee ech-

ter nog niet bezighouden. Hier willen we ons beperken tot het weergeven van de ontwikkeling zoals die zich op het ogenblik voltrekt. Daarbij mogen we ons echter niet tot Europa beperken, maar we moeten onze aandacht in even sterke mate op andere werelddelen richten. In deze beschouwingen neemt zeker Amerika een uiterst belangrijke plaats in.

Spreekende over Amerika, doelen we hier bijna uitsluitend op de Verenigde Staten, waar de hartader van het kapitalisme klopt. Amerika is niet alleen het land met de meest geweldige omvang van de productie en met de meest moderne productiemethoden. Het is ook het land, dat geldt als het bolwerk van het „kapitalistisch systeem“, waaronder dan wordt verstaan, het klassieke, „vrije“ kapitalisme, in tegenstelling tot de geleide economie, die men als „socialistisch“ beschouwt.

In Europa is de vijandschap van de arbeider tegen de ondernemersklasse even traditioneel als zijn „socialistisch“ ideaal. In Amerika heersen geheel andere tradities dan in Europa en wanneer we iets van de positie en van de strijd van de Amerikaanse arbeidersklasse willen begrijpen, moeten we aan deze kwestie speciale aandacht schenken.

In Europa is het kapitalisme omhooggekomen door de vernietiging van de klasse der vrije handwerkers. In zijn opkomst en groei maakte het een klasse van vrije en welvarende burgers eerst tot paupers en daarna tot loonslaven. Zo boorte de haat tegen de kapitalistische overheersing in en ook al heeft de periode van sociale wetgeving en de „samenwerking tussen kapitaal en arbeid“ hier de scherpe kantjes wat afgeslepen, deze oude vijandschap is toch nooit geheel verdwenen, zodat het kapitaal de arbeiders alleen kan overheersen door zich met een anti-kapitalistisch en socialistisch manteltje te tooien.

De geschiedenis van Amerika is een geheel andere. De emigranten, die in de

18e eeuw en de eerste helft van de 19e eeuw naar Amerika trokken, waren ook onteigende handwerkers en boeren. Maar in Amerika vonden deze mensen een Nieuwe Wereld, waarin weliswaar velen ten onder gingen, maar waarin ieder de gelegenheid had zich door eigen kracht omhoog te werken, mits hij voldoende initiatief bezat en tot alles bereid was. Zo vormde zich in Amerika een blanke bevolking, die het land in korte tijd tot ontwikkeling bracht en die het bewustzijn met zich meedroeg alle menselijke mogelijkheden ten top te hebben gevoerd en een Nieuwe Wereld met eigen kracht te hebben geschapen. Deze mensen vochten zich vrij van de koloniale overheersing door Engeland, zij vormden hun Verenigde Staten en formuleerden daarbij hun opvattingen over vrijheid en gelijkheid en de rechten van de mens om zich door eigen krachten een Nieuwe Wereld te scheppen.

Deze bewoners en bouwers van de Verenigde Staten vertrouwden alleen op eigen kracht en aan deze kracht onderwierpen zij alles wat weerstand bood en maakten het waar mogelijk aan hun belangen dienstbaar. Zij verdreven de Indianen en roeiden ze uit. Zij pleegden de meest roekeloze roofoverval op het land. Zij hielden de negers in slavernij. Later, toen ook in Amerika werkelijk kapitalistische verhoudingen waren gegroeid, werden de negers na een burgeroorlog „bevrijd“, zodat zij in dienst konden treden bij de kapitalistische ondernemingen in het Noorden. Hier werden zij tot een soort tweede proletariaat, terwijl de blanke arbeiders de positie innamen van de „hogere“ en geschoolde arbeid, een klasse, boven de negers en in zijn bewustzijn nog sterk vertegenwoordigende de zelfbewustheid van de „self made man“. Van deze positie van geschoolde en goed betaalde arbeider uit kon de blanke arbeider klimmen tot hogere posities en soms tot die van industrieel.

Toen in de tweede helft van de 19e eeuw de stroom van arme, verpauperde boeren uit Oost-Europa over Amerika losbrak, organiseerde de oude, bevoorrechte blanke arbeidersklasse zich in de A.F. of L., die meer het karakter had van een gilde dan van een vakvereniging. De A.F. of L. had in de eerste plaats